

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2023-2024

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2 Facultatea	Drept și Științe Sociale
1.3 Departamentul	Științe sociale
1.4 Domeniul de studii	PSIHOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Terapie ocupațională/terapeut ocupațional 263419, asistent de cercetare în psihologie 263416, asistent de cercetare în psihopedagogie specială 263418

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Consilierea Familiei – aplicații în terapie ocupațională		Cod: TO 212			
2.2 Titularul activităților de curs		Lect. univ. dr. Dan Ioan Mihail					
2.3 Titularul activităților de seminar		Lect. univ. dr. Dan Ioan Mihail					
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care 3.2 curs	2	din care 3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din Planul de învățământ	56	din care 3.5 curs	28	din care 3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					27
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități....					
3.7. Total ore studiu individual					69
3.8. Total ore din planul de învățământ					56
3.9 Total ore pe semestru					125
3.10 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Participare activă
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura bibliografiei recomandate • Documentare suplimentară • Elaborarea și susținerea prezentărilor planificate • Participare activă

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C3.1 Utilizarea conceptelor, teoriilor și modelelor terapiei ocupaționale în comunicarea din cadrul screening-ului și evaluării nevoilor ocupaționale ale clientului</p> <p>C3.2 Explicarea și interpretarea teoriilor/ conceptelor/situațiilor în contextul evaluării performanței ocupaționale prin abordare <i>top-down</i>, utilizând cunoștințe de bază din domeniu, precum și observații/ informații obținute în mod propriu</p> <p>C3.3 Aplicarea principiilor practicii bazate pe dovezi, analizei conflictelor și autoanalizei în rezolvarea unei probleme/situații apărute în contextul evaluării complexe persoană-mediu-ocupație</p> <p>C3.4 Utilizarea raționamentului, evaluării sumative și cuantificării performanțelor ocupaționale pentru a aprecia calitatea, meritele și limitele proceselor/programelor/proiectelor având ca punct de plecare nivelul de satisfacție al clientului</p> <p>C3.5 Realizarea demersurilor practice de analiză tranzacțională persoană - mediu - ocupație pentru identificarea nevoilor de intervenție prin terapie ocupațională.</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Abordarea obiectivă și argumentată atât teoretic, cât și practic, a unor situații - problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea valorilor și principiilor specifice terapiei ocupaționale.</p> <p>CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă transdisciplinară pe diverse paliere ierarhice la nivel intra-si interorganizational .</p> <p>CT3 Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională și identificarea resurselor si modalitatilor de dezvoltare personala si profesionala înscopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea studenților cu principalele tehnici de evaluare și intervenție din consilierea cuplului și a familiei • Familiarizarea studenților cu metodele de consiliere și asistență socială familială și de cuplu
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - Explicarea conceptelor specifice disciplinei - Cunoașterea principiilor curente din psihologia familiei - Cunoașterea tehnicilor de evaluare familială - Înțelegerea importanței acestui domeniu aplicativ la nivel social - Formarea unor abilități de evaluare și intervenție - Formarea unei atitudini pozitive privind abordarea sistemică a consilierii familiale - Cultivarea interesului pentru terapia familială

8. Conținuturi

Curs	Metode de predare	Observații
Capitolul 1: Introducere în consilierea familiei și terapia ocupațională 1.1 Definirea consilierii familiei și a terapiei ocupaționale 1.2 Importanța familiei în procesul de recuperare și reabilitare 1.3 Obiectivele consilierii familiei în terapia ocupațională 1.4 Principiile de bază ale consilierii familiale în context terapeutic	Prelegere, Conversație	2 ore
Capitolul 2: Fundamente teoretice în consilierea familiei 2.1 Teoria sistemică și impactul său asupra familiei 2.2 Modele psihodinamice și abordări cognitive în consilierea familiei 2.3 Rolul teoriei atașamentului în terapia ocupațională și consiliere familială 2.4 Abordarea ecologică în lucrul cu familiile	Prelegere, Conversație	2 ore
Capitolul 3: Evaluarea nevoilor familiei în terapia ocupațională 3.1 Metode de evaluare a nevoilor familiale 3.2 Analiza resurselor și punctelor forte ale familiei	Prelegere, Conversație	2 ore

3.3 Evaluarea relațiilor și dinamicii familiale		
3.4 Instrumente practice pentru evaluarea multidimensională		
Capitolul 4: Comunicarea eficientă cu familia		
4.1 Principii de bază ale comunicării în consilierea familială	Prelegere, Exemplificări	2 ore
4.2 Tehnici de ascultare activă și empatie		
4.3 Gestionarea conflictelor și barierelor de comunicare		
4.4 Adaptarea comunicării la diversitatea culturală și socio-economică		
Capitolul 5: Intervenții terapeutice în consilierea familiei		
5.1 Strategii de intervenție în funcție de nevoile familiei	Prelegere, Conversație	6 ore
5.2 Dezvoltarea planului de intervenție în terapie ocupațională		
5.3 Utilizarea abordărilor bazate pe puncte forte		
5.4 Rolul terapiei ocupaționale în susținerea relațiilor familiale		
Capitolul 6: Familie și stres: abordări terapeutice		
6.1 Stresul familial cauzat de dizabilitate sau boală cronică	Prelegere, Exemplificări	2 ore
6.2 Strategii de coping pentru familii		
6.3 Rolul consilierului în gestionarea crizelor familiale		
6.4 Relația dintre stres și performanța ocupațională		
Capitolul 7: Susținerea îngrijitorilor în context familial		
7.1 Identificarea nevoilor îngrijitorilor principali	Prelegere, Conversație	2 ore
7.2 Strategii de prevenire a epuizării emoționale		
7.3 Sprijin psihologic pentru îngrijitorii informali		
7.4 Resurse și rețele de suport pentru familii		
Capitolul 8: Consilierea familiilor cu copii care necesită terapie ocupațională		
8.1 Nevoile specifice ale familiilor cu copii cu dizabilități	Prelegere, Exemplificări Conversație	2 ore
8.2 Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea copilului		
8.3 Rolul jocului în integrarea familială și socială		
8.4 Abordări incluzive în consilierea familiei		
Capitolul 9: Familie și autonomie: perspective în terapia ocupațională		
9.1 Promovarea autonomiei pacientului în context familial	Prelegere, Exemplificări Conversație	2 ore
9.2 Rolul familiei în reabilitarea ocupațională		
9.3 Construirea independenței prin intervenții familiale		
9.4 Tehnici pentru susținerea tranziției către independență		
Capitolul 10: Diversitatea culturală și consilierea familiei		
10.1 Sensibilitatea culturală în consilierea familială	Prelegere, Exemplificări Conversație	2 ore
10.2 Adaptarea intervențiilor la normele culturale și tradiționale		
10.3 Provocări în lucrul cu familii din diverse contexte etnice		
10.4 Studiu de caz: abordări culturale în terapia ocupațională		
Capitolul 11: Aspecte etice în consilierea familiei și terapia ocupațională		
11.1 Dileme etice în consilierea familială	Prelegere, Exemplificări Conversație	2 ore
11.2 Respectarea confidențialității și demnității pacientului		
11.3 Echilibrul între nevoile pacientului și cele ale familiei		
11.4 Responsabilități profesionale în lucrul cu familiile		
Capitolul 12: Rolul rețelilor de suport comunitar în consilierea familiei		
12.1 Grupuri de suport și organizații de sprijin familial	Prelegere, Exemplificări Conversație	2 ore
12.2 Integrarea familiei în rețelele comunitare		
12.3 Colaborarea cu alte servicii sociale și medicale		

12.4 Exemple de programe de succes pentru sprijinul familiilor		
Capitolul 13: Utilizarea tehnologiilor digitale în consilierea familiei 13.1 Platforme digitale pentru sprijinul familial 13.2 Teleterapia ocupațională: beneficii și limite 13.3 Resurse online pentru consilierea familiei 13.4 Viitorul tehnologiei în terapia ocupațională și consiliere	Prelegere, Exemplificări Conversație	2 ore
Capitolul 14: Perspective inovatoare în consilierea familiei și terapia ocupațională 14.1 Tendințe moderne în consilierea familială 14.2 Integrarea terapiilor complementare în intervențiile familiale 14.3 Modele de bune practici în consilierea familiei 14.4 Dezvoltarea profesională în consilierea familială și terapia ocupațională	Prelegere, Exemplificări Conversație	2 ore
Bibliografie Costaforu, X. (2003). Cercetarea monografică a familiei, Ed. Tritonic, București. Everett, C., Everett, S. (2008). Divorțul sănătos, Ed. Trei, București. Fradot, M., Chines, D. (2007). De ce el? De ce ea? Forța vindecătoare a cuplului, Elena Francisc Publishing, București. Popescu, R. (2004). Introducere în sociologia familiei. Familia românească în societatea contemporană, Ed. Polirom, Iași. Satir, V. (2008). Terapia familiei, Ed. Trei, București. Satir, V. (2010). Arta de a făuri oameni. Psihologia familiei, Ed. Trei, București. Zamoșteanu, A. (2008). Psihoterapie familială și intervenții sistemice, Ed. Eurobit, Timișoara.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Rolul familiei în procesul de recuperare prin terapia ocupațională Analiza importanței sprijinului familial în atingerea obiectivelor terapeutice.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Modele teoretice aplicate în consilierea familiei Discuție despre teoria sistemică și alte abordări în susținerea familiilor.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Evaluarea dinamicii familiale în terapia ocupațională Metode și instrumente utilizate pentru a identifica nevoile și resursele familiei	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Comunicarea eficientă cu familia în cadrul procesului terapeutic Exersarea tehnicilor de ascultare activă și gestionare a conflictelor.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Elaborarea unui plan de intervenție familială Studiu de caz privind dezvoltarea unui plan adaptat nevoilor unui pacient și familiei acestuia.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Strategii pentru gestionarea stresului în familiile pacienților Dezbateri pe tema sprijinului psihologic acordat familiilor afectate de stres.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Rolul consilierului în prevenirea epuizării îngrijitorilor Examinarea modalităților de a susține îngrijitorii	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore

principali în situații dificile.		
Consilierea familiilor cu copii cu nevoi speciale Identificarea provocărilor și strategiilor de susținere a dezvoltării copilului și familiei.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Promovarea autonomiei pacientului în context familial Studiu de bune practici pentru integrarea independenței în planurile terapeutice.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Abordarea diversității culturale în consilierea familiei Simulare de situații practice pentru adaptarea intervențiilor la nevoile culturale.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Etica în consilierea familială și terapia ocupațională Analiza dilemelor etice și propunerea de soluții pentru cazuri complexe.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Integrarea familiei în rețelele de suport comunitar Studiu asupra importanței colaborării cu grupuri de sprijin și organizații comunitare.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Utilizarea tehnologiilor digitale în consilierea familiei Explorarea aplicațiilor și platformelor digitale care sprijină procesul de consiliere.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore
Inovații în consilierea familiei și terapia ocupațională Discuție despre noile tendințe și modele de bune practici în domeniu.	Prezentări, dezbateri, studii de caz	2 ore

BIBLIOGRAFIE

- Arranz, P. (2002). Copiii și tinerii cu Sindrom Down.
- Bank, S. și Kahn M.D. (1995). Psihologia relațiilor fraterne.
- Boutin, G., și Durning, P. (1997). Intervențiile socio-educative din cadrul familiei.
- Cataldo, C. (1987). Pentru Parinti- educație timpurie.
- Erikson, E. H. (1985). Ciclu de viață complet.
- Hodapp, R. M. (2008). Familiile persoanelor cu sindrom Down: perspective, descoperiri, nevoie de cercetare.
- Jackson, Y., Sifers, S. K., Warren, S. și J. Velasquez, D. (2003). Familia factorilor de protecție și rezultate comportamentale: Rolul evaluării în evenimente de viață de familie.
- Lopez, N. R., și Bautista, J. M. (2002). Jocul educațional ca o strategie de atenție la diversitate.
- Fontanilles Martinez, A. M., și Rodriguez Vernal, Y. (2010). Impactul familial al unei școli de părinți în cazul copiilor cu dizabilități.
- Meyer, D., și Vadasy, P. (1994). Workshop pentru frați ai copiilor cu nevoi speciale.
- Montagut, A. (2008). Rolul interacțiunii și comunicării în dobândirea limbajului timpuriu a copiilor cu sindrom Down.
- Moos, R. H., și Moos, B. S. (1981). Familia
- Nuñez, B. (2003). Familie cu un copil cu handicap: conflictele lor relaționale.
- Nuñez, B. (2010). Adolescent cu dizabilități în cadrul familiei.
- Ostrander, R. Weinfurt, K.P (1998). Rolul de vârstă, sprijin familial, și cogniții negative în predicția simptomelor depresive. Psihologie școlară
- Pereira, L. N., și Dessen, A. M. (2003). Interacțiuni de familie in Sindrom Down
- Ponce Ribas, A. (2007). Frații de sprijin: Trei propuneri de intervenție cu frații persoanelor cu dizabilități intelectuale.
- Seltzer, M. M. Greenberg, J. S., Orsmond, G. I., și Lours, J. (2006). Studii de istorie sociala de viata familială ai persoanelor cu handicap de dezvoltare.
- Troncoso, M. V. (2003). Evoluția unui copil cu sindrom Down: 3 la 12 ani.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

*Conținuturile sunt în permanență actualizate cu cele mai noi cercetări din țară și străinătate în domeniul metodologiei sociale. Se are în vedere și o comunicare cu asociații profesionale (CNASR) sau sociologice (ARS România și SSR) pentru a primi propuneri de conținut și abordare.
Se utilizează articole din bazele de date INFOCERCETARE îndeosebi la seminar.*

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Volumul și corectitudinea cunoștințelor	Colocviu/examen oral	30
	Rigoarea științifică a limbajului utilizat	Colocviu/examen oral	10
	Organizarea expunerii	Colocviu/examen oral	10
	Originalitatea	Colocviu/examen oral	10
10.5 Seminar/laborator	Susținerea unui referat	Fișă de evaluare seminar	20
	Participare activă la seminarii	Fișă de evaluare seminar	20
10.6 Standard minim de performanță			
• 50% rezultat după însumarea punctajelor ponderate conform pct.10.3.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului seminar

1 sept. 2023

_____

_____

Data avizării în departament

Semnătura director de departament

17 sept. 2023

_____